

Zaļākai uzņēmējdarbībai Eiropā

Projekta pedagogija

Līdzfinansē
Eiropas Savienības programma
"Erasmus+"

Šis projekts tika finansēts ar Eiropas Komisijas atbalstu. Šī publikācija atspoguļo vienīgi tās autora viedokli, un Komisija neuzņemas atbildību par tajā ietvertās informācijas jebkāda veida turpmāku izmantošanu

ZAĻĀKAI UZŅĒMĒJDARBĪBAI EIROPĀ

I. Programmas un moduļi

Pārveidojoša mācīšanās prasa perspektīvas maiņu (1). Mācīšanās bieži ir balstīta uz pierasto situācijas izpratni, piemēram, mēs atsaucamies uz mācīšanos, kas ir balstīta uz mūsu paradumiem un tiecas iekļaut pasauli mūsu jau pastāvošajos priekšstatos, piemēram, par otrreizējo pārstrādi kā labu un morāli atalgojamu uzvedību. Tomēr, iepazīstot dabu mēs uzzinām, ka tā nepārstrādā tādā pat veidā kā mēs; daba nevis samazina materiālu vērtību līdz tie galu galā kļūst nederīgi (cilvēkiem), bet gan izmanto tos atkārtoti tādā veidā, ka tie saglabā savas īpašības un dod labumu kopējai sistēmai. Lai veicinātu pāreju no otrreizējās pārstrādes uz atkārtotu izmantošanu, izglītībai ir jāizaicina esošie priekšstati, uz kā balstīta otrreizējās pārstrādes pieeja.

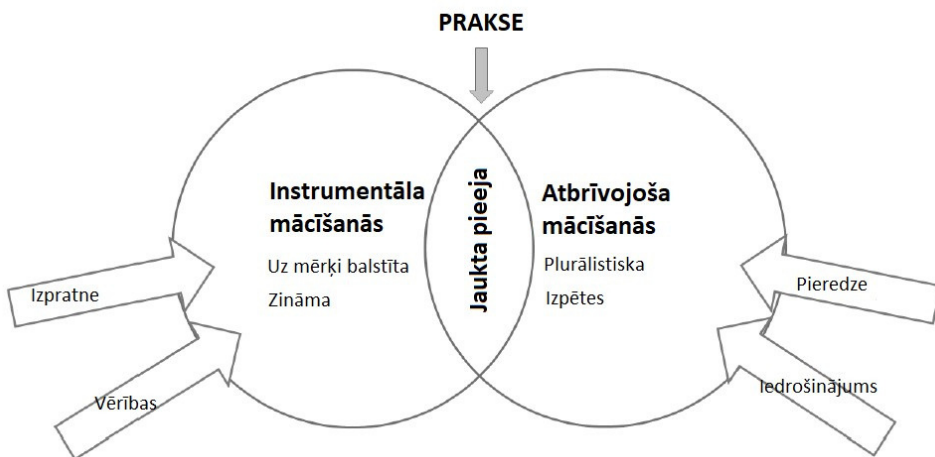
Kritiskā domāšana balstās uz pedagoģiskajām pieejām, kas attīsta skolēna jutību pret saviem uzskatiem un vidi un ir atvērtas iepriekš neparedzētiem rezultātiem. Tas prasa pāreju no instrumentālās pieejas uz atbrīvojošu pieeju.

Instrumentālā mācību pieeja ir virzīta uz mērķi un rezultātiem. Tas prasa priekšzināšanas par «pareizu» rīcību un ilgtspējības risinājumiem. Bieži tā ir zināšanu apguve un problēmu risināšanas prasmju izmantošana, lai sasniegtu jaunu izpratni, ko apliecina empīriski pierādījumi. Tā ir raksturīga dabaszinātnēm; mācīšanās darīt. Instrumentālā mācīšanās bieži neapšaubā stāstus un metaforas, kas veido mūsu pasaules uzskatus.

Atbrīvojošajā pieejā skolēni pārbauda lietas, kas nonāk viņu uzmanības lokā, un pēta gan savas, gan savu grupu un sabiedrību pozīcijas, vērtības un/vai varu. Tā izaicina pieņemtās sociālās normas un pastāvošos uzskatus. Tās mērķis ir attīstīt izpratni un zināšanas par neapmierinošo apstākļu raksturu un cēloņiem, lai izstrādātu stratēģijas, kas tiešām palīdz tos mainīt.

Realitātei piemērotākā ir jaukta pieeja, kas tuvina uz mērķi virzīto instrumentālo pieeju un atbrīvojošo pieeju. Šādu jaukto pieeju piedāvā Spārgarena (2) sociālo prakšu modelis.

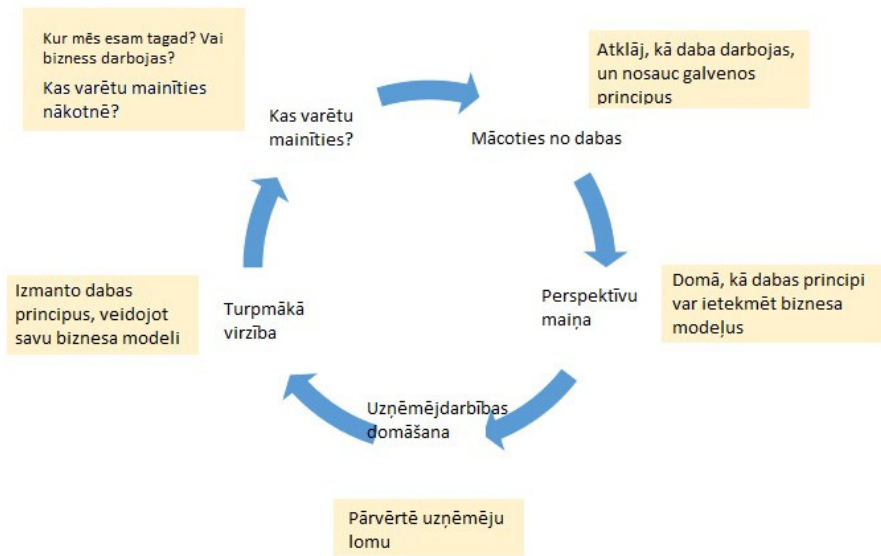
Tādējādi projekta modelis attēlojams sekojošā diagrammā (3):

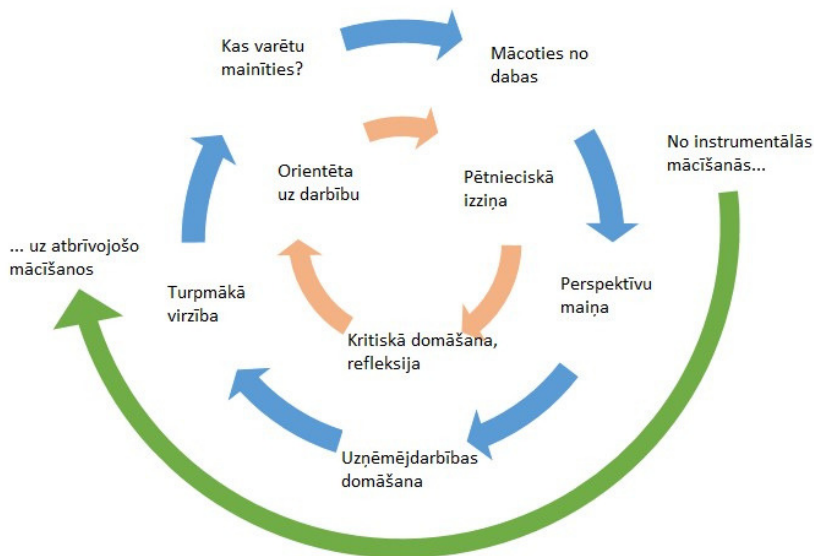
Fiksēti un neelastīgi modeļi var kļūt par traucēkli to sākotnējam mērķim. Tādēļ pieejai jāpaliek elastīgam un pielāgojamam mācību ceļojumam, dodot iespēju izvēlēties vispiemērotāko perspektīvu atkarībā no apstākļiem. Instrumentālā pieeja dod vielu atbrīvojošām mācībām, kas pārdefinē instrumentālo skatījumu uz dzīvi. Šādā pieejā mācīšanās maina fokusu no «kā mēs varam samazināt uzņēmuma kaitējumu» uz «kā mēs varam pārveidot uzņēmumu, lai tas dotu labumu». Nozīmes perspektīvas tiek pārslēgtas, izpētot kā daba nodrošina produktus un pakalpojumus un kā mēs varam darīt to pašu, piemērojot dabas principus. Lielas, bet puļļu vērtas ambīcijas.

Izveidot pedagogisko modeli, kas nodrošina šo jaukto pieeju, nav vienkārši. Vislabāk tam atbilst Saules pulksteņa modelis (4), kas attēlo mācīšanās ceļojumu.

Tajā skolēns var tikt uztverts arī kā uzņēmējs, kas katrā mācību procesa fāzē attīsta zaļas uzņēmējdarbības idejas; uzņēmējdarbība ir integrēta visās fāzēs.

Mēs varam attēlot atbilstošas pieejas sekojoša cikla:

Šai modelī ar zilo krāsu attēlotās mācību fāzes atbilst pedagoģiskajām pieejām (iekšējā aplī) un ārējā aplī uzsvērtajai pārejai no instrumentālās pieejas uz atbrīvojošo.

Izmantotā literatūra

1. Explore meaning perspectives

<http://www.lifecirclesinc.com/Learningtheories/humanist/mezirow.html>

2. www.michaelmbell.net/suscon-papers/Spaargaren-paper.pdf

3. <http://www.envigogika.cuni.cz/index.php/Envigogika/article/view/492>

4. <https://grundtvigsundial.wordpress.com/sundial-esd-training-course/introduction-and-rationale/>